

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 273 (3137) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Férfias beszéd

Akinek alkalmá volt rádióon keresztül meghallgatni Mussolini nagy beszédét, az sokáig nem fog szabadulni hatása alól. Az olasz beszéd, különösen a szónoklat egyébként is más, mint a többi nyelveken elhangzott beszéd és szónoklat. Mussolini beszéde természetesen még ezen felül is a legnagyobb fokú érdeklődésre tarthatott számot. Hogy miért, arra nem kell külön rámutatni. De két mellékkörülmény még csak fokozhatta az érdeklődést.

Mussolini beszéde ugyanis válasz volt Churchillnek a közelmúltban elhangzott beszédére, amelyben az angol miniszterelnök, a háborús Anglia gyűlölettűz-nek szítója az olasz nép háborús moráljának csökkentésére tett célzásokat és egyben azt is közölte, hogy kiméllően, tudományos pontossággal és alaposággal folytatott bombázásokkal gondoskodik ennek a háborús morálnak teljes lezüllesztésére. Churchill beszéde során egészen közönséges durvaságokra is vetemedett az olasz néppel és Mussolini személyével szemben. Érthető tehát, hogy Mussolini válasznak szánt beszéde szokatlanul nagy érdeklődést támasztott.

A másik körülmény, amely Mussolini beszédét dokumentummá avatta, az a tendenciózus ellenséges híresztelés, hogy Mussolini testben és lélekben megrokkant, eláradt ember, aki most már gondolkozni sem tud s intézkedéseinek egyáltalán nem ura. Nos, aki a tegnapi közel félórás beszédét végighallgatta és megfigyelte ennek a beszédnek tartalmát, formáját, az előadás feltűnően friss, fiatalos élénkségét, a minduntalan felsülanc kivételes szónoki képességeket, az a legirappánsabb képet nyerte az ellenséges propaganda értékéről és lelkiismeretességéről.

Mussolini beszéde méltó válasz volt Churchill gyalázkodására és fényes bizonyítéka annak, hogy az olasz nép vezére teljes testi és szellemi frissességgel tartja kezében a nehéz időkben népe vezetését és jövő sorsának irányítását. A beszédet, bár csak kivételként, lapunk más helyén közöljük. Illik csak a beszéd néhány kiemelkedő pontjára szeretnénk rámutatni.

Mussolini bevezetésképpen megindokolta megszólalását, a több mint másfél éves hallgatás megtörését. Olaszország a most dúló kozmikus arányú háború során olyan új helyzet előtt áll, amelyet ugyan az első naptól kezdve előreláttak s így el is készültek rá, azonban a helyzet előállását mégis méltatni kell. Bombázások következnek. Az olasz városok sokat fognak szenvedni. Az olasz nép kitartását azonban ez nem érinti. Arra lényegéhez hűven a keresztény kultúra és civilizáció őstörtséi ellen áll, ezt azonban természetesnek kell

Olaszország törhetetlen akarattal viseli a háboruját a plutokrácia és a bolsevizmus ellen

Rommel jól megerősített állásokban várja a lassan közeledő brit hadsereget. Megszilárdult a német védelem helyzete a keleti fronton

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A spanyol lapok hangoztatják, hogy a mostani háborút nem lehet összehasonlítani az előzővel, mert Németország kezében tartja Európa legfontosabb erőforrásait és Ukrajna termelésével az élelmezést biztosíthatja. Németország ezenfelül abban a helyzetben van, hogy tengeraltjáróival zárlat alá vegye az ellenséget és tengeri stratégiai helyzete megingathatatlan. A Barcellónában megjelenő *Solidarid del Nazion* megjegyzi, hogy Churchill nem hibá hangoztatja az unalomig a hajótér helyzet komolyságát és az ellenséges tengeraltjárók növekvő veszedelemét. A tengely tengeraltjárói éppen abban a hónapban érték el legnagyobb eredményt, amikor Churchill beszéde elhangzott. Churchill aggodalma a hajótér miatt nagyon is indokolt.

Rómából jelentik: (MTI) A reggeli olasz sajtó teljesen a Duce beszédének hatása alatt áll. A lapok hatalmas címfeliratok alatt szóról-szóra ismertetik a beszédet. Kiemelik a beszéd külföldi visszhangját. Ismertetik a magyar sajtó és a magyar hivatalos körök első hozzászólásait. A *Messagero* vezércikkében hangoztatja, hogy a Duce beszédében az egész olasz nép szólt meg. Benne volt egész Olaszország szent fájdalom, vasakarata, elszántsága és a biztos hite a győzelemben. Ugyanakkor ez a beszéd párbaj volt a brit terrorminiszterelnök és a

Duce között. Elfogulatlanul meg lehet állapítani, hogy a győzelem pálmáját a Duce vitte el.

A *Popolo di Roma* hangsúlyozza, hogy Mussolini a nyers igazságot mutatta meg az olasz népek és fel-tárta a valóságos helyzetet. Ugyanakkor közölte az olasz néppel, hogy Churchill bejelentése szerint Olaszország ellen megindult a pusztító bombázás. Az olasz nép tudhatja, hogy egész jövőjéről van szó. Arról kell dönteni, hogy Olaszország az angol szolgálatban álló pincéreknek és idegenvezetőknek népe legyen-e, vagy

pedig igazán szabad nemzet. Nem kétséges, hogy az olasz nép az utóbbit választja. A támadások nem törnek meg az olasz nép ellenállójerejét és mindnyájan készen állunk az ellenállásra.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti az északafrikai helyzetről: Cirenaica nyugati részében a német páncélos hadsereg arcvonalán eltekintve a kölcsönös rohamesapat és tüzérségi vállalkozásoktól, továbbra is nyugalom van. Rommel mind Líbiából, mind Európából további jelentős erősítéseket kapott, főként nehéz tüzérségi fegyverekben és páncélosokban. Mélyen tagozott állásai nagy félkörben húzódnak messze be a sivatagba.

Berlin. (Bud. Tud.): A német fővárosban az a benyomás uralkodik, hogy a keleti hadszíntéren a helyzet további konszolidálódott. Sztalingrad környékén a harcok még hevesek és a bolsevisták folytatták támadási kísérleteiket. A Don kanyarulatban a németek megismételték sikeres ellentámadásaikat.

A Szentatya felháborodását fejezte ki Torino és Genova bombázása felett

Vatikánvárosból jelentik: A pápának a városok bombázásával kapcsolatos állásfoglalására nézve jólétesült vatikáni körökben rámutatnak arra, hogy a pápa nem foglal mindig nyilvánosan állást a bombázások ellen, mint ahogy akkor történt, amikor Torino és Genova püspökeihez írott leveleiben felháborodását fejezte ki a bombázások miatt. Megjegyzik, hogy az olasz városok esetében a pápának különleges oka van az állásfoglalására, amivel Róma püspöke és Olaszország primása is egyben és ilyen minőségben az olasz püspökségek élén áll. Más katolikus püspökségekkel azon-

ban a pápa nincs ilyen viszonyban és ezért más országokban végrehajtott bombatámadásokkal kapcsolatban nem tehet ilyen nyilvános nyilatkozatokat. Ez azonban nem akadályozza a pápát abban, hogy az Olaszországon kívüli hadviselő államoknál bizalmas módon ne tiltakozzék a városok bombázása és a háború hasonló jelenségei ellen. Vatikáni körökben ehhez hozzáteszik, hogy a pápa ilyen bizalmas lépéseinek nagyobb kilátásuk van a sikerre, mint a nyilvános állásfoglalásoknak, amelyek vitára adhatnának okot. Így például azt mondják, hogy a pápa Myron Taylor

látogatása alkalmából az amerikai diplomatának nem csupán szóbelileg ajánlotta, hogy mérséklőleg igyekezzenek latbavetni befolyását az Egyesült Államokban a német városok bombázásának kérdésével kapcsolatban, hanem írásbeli memorandumot is nyújtott át neki, amelyet Taylor valószínűleg hazautazása közben Londonban az angol kormányának is tudomására hozott. Természetes, hogy ha a pápa Myron Taylorral beszélt erről a kérdésről, Anglia vatikáni képviselőjénél is tiltakozott vagy közvetlenül, vagy pedig a bíboros-államtitkár útján a német városok bombázása ellen.

találni, hiszen — s itt Mussolininek adjuk át a szót — ha az angol levelet, az öt órai teára felvett szmokingot, előttünk áll a régi barbár britannus, akit a római légióknak kellett a kultúra és a civilizáció korlátai közé szorítani Nagy és mély igazság ejlik ebben a megállapításban. A jelek mindenesetre azt mutatják, hogy

Anglia keresztény kultúrája valóban csak „az ótörri teára felvett szmoking”.

Ugyanezt az igazságot kívánja meghatározni Mussolini az angol háborús célok klasszikus meghatározásával is, amikor azt mondotta: Anglia azért harcol, hogy biztosítsa népének a napi öt nyugodt emésztést. A tiszt-

tán anyagelvűségre felépített hedonista világbirodalom ilyen leleplezését mindenki hálás lehet Mussolininek.

Arra is figyelmeztetett Mussolini, hogy nemcsak a jövőért folyik ez a háború, hanem a halottakért. Kötelez bennünket az ő áldozatuk, amelyet a győzelem reményében hoztak meg.

Pénteken délelőtt van a helybeli tüzérek zászlóavatási ünnepe

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már beszámolt arról, hogy a helybeli tábori tüzérosztály és a lovas tüzérosztály pénteken, december 4-én, Szent Borbála napján rendezi meg csapatzászlójának avatását a „Gábor Áru” tüzerhadapródiskolában. A szentelés napja december 4-ike, Szent Borbála napja. Szent Borbála a tüzérek védszentje s azért ezt a napot használják fel a nagyvárad tüzérek szép ünnepségük megrendezésére. Az ünnepségre a rendezőség szeretettel hívja meg lapunk útján Nagyvárad közönségét. Az ünnepség fél 11 órakor kezdődik.

Felhívás az összes atlétához és női kosárlabdázókhoz

Szombaton fél hatra pedig a Kolping, Carmen és Vegyes csokor kosárlabdázói jelenjenek meg a Premontrei gimnáziumban kosárlabda körmérkőzés és egyéb megbeszélés végett.

Ma este fél 6 órára az összes egyesületek és a leveinte atlétái is jelenjenek meg a Premontrei gimnázium tornatermében a téli tornatermi edzés megkezdésére.

Hazafias ünnepséget tart a Kormányzó Ur névnapján az Erdélyi Párt nagyvárad tagozata

Az Erdélyi Párt nagyvárad tagozatának régi körzete a Főméltóságú Kormányzó Ur névnapján, 1942. december 6-án, vasárnap d. u. 6 órai kezdettel hazafias ünnepséget tart a Sal Ferenc-utcai Magyar Ház diszternében a következő műserral:

Szózat. Női kar. Ünnepi megnyitó, tartja: dr. Borbély Dezső városi főjegyző. Kodály Z.: „A magyarokhoz”, négyzólamu kánon. Ünnepi beszédet mond: Kiss János, a Tanítónőképző intézet igazgatója. Gyula diák. A Kormányzó, szavalja: Varga Lajos III. o. népiskolai tanuló. Magyar tánc: Soós

Milyen is az a DMC pamut, az asszonyok öröme?

Egy napi fogházat kapott egy rövidárkereskedő, mert drágábban adta a finom pamutot

Nagyvárad. Saját tud. Fischmann Margit mezőtelegdi rövidárkereskedőt egyetlen gombolyag pamut juttatta a nagyvárad törvényszék dr. Gavallér egyesbirája elé. A piros pamut fonala eredetéről a törvényszéki tárgyalásig bizony alaposan összegubancolódtat s alapos munkába kerül, amíg az uszorabíróság annyira kibogozza, hogy végül is tisztán áll a bíró előtt a következő:

Fischmann Margit 3 pengő 50 fillért adta el a gombolyag fonalat Zsirus Gyuláné nevű vevőjének.

— Nem gondolja, hogy kicsit sok három pengő ötven fillér egyetlen gombolyogért? — veti fel a kérdést Gavallér egyes bíró.

— Nem közönséges cérna volt az kérem, — válaszolt Fischmann Margit magabizó elszántással, — hanem értékes kézimunkák készítéséhez alkalmas

francia fonat, úgynevezett DMC, amit ma már nem is árusítanak.

Gavallér bíró: — És maga milyen úton jutott ehhez a „ritka kincshez?”

— Az ócskapiacra akadtam rá, boldogan felsikoltottam, mikor a szemembe ötlött.

— S mennyit adott érte, hány pengőért vásárolta a pamutot?

— Két pengő kilencvenért.

— És kért érte háromötvenet.

— Igen, kérem, — válaszolt Fischmann Margit öntudatosan. — A vevő megköszönheti, hogy ennyiért is ehhez a finom fonalhoz juthatott. Én ugyanis magamnak vásároltam — én is szoktam kézimunkázni, mikor nincsen vevő.

— Miért adta akkor mégis el?

— Kedveskedni akartam a vevőmnek.

Gavallér bíró: — Azzal, hogy jó drágán adta a fonalat.

Nehéz dolog a nők életkora után érdeklődni

A vádlott kihallgatása után Zsirus Gyuláné, a pamut vásárlóját tanuként hallgatta ki a bíróság.

Fiatal vidéki asszonyka, személyadatainak bementésakor zavarba jön. A korát illetően ugyanis. Előbb huszonhárom évesnek vallja magát, után — nyilván eszébe jut, hogy a bíróság előtt áll és hirtelen kijavítja:

— Nem. Huszonnégy.

Gavallér bíró: Szóval huszonhárom, vagy huszonnégy éves?

Persze huszonnégynek marad.

Vallomása során elmondja, hogy a fonalat kézimunkához vette, veit már előbb is hasonlót Fischmann Margittól, akkor 3 pengő ötvenet fizetett a pamutért. Nem tudja, hogy ennek a fonatnak mi az ára, de érezte, hogy ilyen sok nem lehet. Így azután megtette a feljelentést.

A védelem tisztázni kívánja a kérdést, hogy az árut Fischmann Margit a pulttól, vagyis az eladásra szánt holmik közül vette-e elő, vagy máshonnan, szóval fel lehet-e tételteni, hogy valóságos megfosztotta saját magát az értékes pamutból a vevőjéért.

Zsirusné: Tudtommal a kereskedő a boltjában csak olyan árut tart, ami eladó.

Cziller Imre kereskedőt hallgatta ki ezután szakértőként az uszorabíróság.

A szakértői véleményből kiderül, hogy a DMC már két év óta nem került itt

forgalomba, így valóban más elbírálás alá esik, mint a boltokban kapható „közönséges” fonalak. Ára egyébként annakidején, amikor még nem volt ilyen ritka a holmi, 12—15 leírt árulták, ma 1 pengő 20, 1 pengő ötvenet kérhet érte a kereskedő, ha — és itt az idős kereskedő hangja is valóságos tiszteletet árul el az, úgy látszik, ritka finom áru iránt — egyáltalán hozzájut a DMC-hez.

Szolnok ügyész szólalt fel ezután s a vádat teljes egészében fenntartotta. Zoltán Károly ügyvéd védbeszédében, amennyire csak tőle telt, még inkább kiszínezte a drága és ma már alig is kapható fonalat.

Dr. Soós sk., polgármester

Dr. Soós sk., polgármester

uszorabíróság végül is marasztaló ítéletet hozott. Fischmann Margitot bűnösnek mondotta ki egyrendbeli árdragító visszaélés vétségében és ezért 5 pengőnként egy-egy napi fogházbüntetésre átváltoztatható 5 pengő pénzbírsággal súlytotta. Egyben elrendelte elítelt és feljelentő legnagyobb szomorúságára, az asszonyszemmel nézve ékszerrel is értékesebb piros fonat elkobzását.

Újból megállapították a tojás árát

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala 9775—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesitem az érdekelte tojáskereskedőket, hogy a m. kir. Közélelmezési Miniszter ur a hűtőházi és meszes tojás kilogrammonkénti egységárát a 166.155—IX. 2. c.—1942. számú rendeletével a következőkben állapította meg: nagybani ár hűtőházi tojás kg. 4.38 P, meszes tojás kg. 4.08 P, fogyasztói ár hűtőházi tojás kg. 4.10 P, meszes tojás kg. 4.40 P.

A nagybani árak helyben tárolt tojásnál ládával együtt, más helységben tárolt tojásnál pedig láda nélkül értendő. Ládával együtt történő eladásnál a ládabetét, valamint a láda visszaállítására vonatkozóan a 163.200—1942. K. M. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1942. október 30-1 246. számában) 3. §-a 3. bekezdésének intézkedései mérvadóak.

Láda nélküli eladásnál a hivatkozott rendeletben megállapított ládabetét összege külön felszámítandó és a láda ellenérték nélküli visszaadásánál levonas nélkül fizetendő vissza.

Abban az esetben, ha a tároló kereskedő nem közvetlenül kiskereskedőnek adja el az árut, hanem az elosztást egy másik nagykereskedő végzi, a nagybani árból az elosztó kereskedő részére 1.5 százalék engedményt kell adni. Az elosztó nagykereskedő és kiskereskedő részére a fent megállapított nagybani árakat számíthatja fel.

Nagyvárad, 1942. november 28-án.

Dr. Soós sk., polgármester

Apolló Filmszínházban Az évad legötetesebb zenés vigjátéka!

Négylovas hintó

Főszerepben: Turay Ida, Hajmássy, Szemere Vera, Mály G és a 2 Pethes
Előadások kezdete: 3, 5 és 7:15 órakor

Belvárosi

Ma, csütörtökön utoljára:

Halálra ítélték

Merle Oberon és George Brent óriás filmje!

Péntektől: **Az én lányom nem olyan**

A legkacagtatbb vigjáték: Tolnay K, Turay I., Ráday, Rajnay G.

5 óra 40

A legnagyobb magyar bünygyi dráma

Főszereplői: Tasnády Mária, Kiss Ferenc, Uray, Vaszary

Csütörtökön utoljára

Ut a Nap

péntektől

CASINOBAN

Dakart és a többi nyugatafrikai francia kikötőt megszállják az angolok

Eden bejelentette a régóta várt lépést. Tunisz határán jelentős sikereket értek el a tengelycsapatok

Amszterdam. (MTL.) A Német TI jelenti: **A brit hírszolgálat közlése szerint Eden külügyminiszter az alsóházban szerdán kijelentette, hogy a szövetségesek megszállják Dakart és Francia Nyugat-Afrika nagy kikötőit.**

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: A nagy Don kanyarulatban gépesített német kötelékek a bolsevikokat messzire visszavetették és a szövetségesek vonalait jelentékenyen megjavították.

Genf. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A szövetséges nemzetek helyzete — írja lord Halifax egy amerikai folyóiratban — ma bizonyos tekintetben kedvezőtlenebb, mint egy évvel ezelőtt. Ha tulságosan bízunk az időben, melynek minket kellene segítenie, meglehet, hogy egy napon keserű csalódásokra kell ébrednünk. Ha a háborút meg akarjuk nyerni, akkor a szövetséges nemzetek valamennyi népének úgy kell dolgoznia most, mint soha életében eddig nem dolgozott.

Kedden már csak gyenge támadást hajtott végre a szovjet

Berlin. (MTL.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli:

A Terektől északra német páncélosok előretörésük során visszaverték az ellenséget és többszáz foglyot ejtettek.

A Volga és Don között a szovjet nagy veszteségei következtében kedden csak gyengébb támadásokat hajtott végre az ellenség. A nagy Donkanyarulatban az ellenséges támadásokat eredményesen visszavertük. — Gyors olasz és nehéz német harci gépek a Don középső folyásánál támadásokat intéztek nagyobb ellenséges csapatmozdulatok ellen.

A középső arcvonalzakaszon és az Ilmen-tónál tovább tartanak az elkecsereedett harcok. A szovjet csapatok 95 páncélost vesztek. A légierő támadásokat intézett gyalogos és páncélos erők, tüzéségi állások és utánpótlást lebonyolító utak ellen. 22 páncélost találat ért.

Német zuhanóbombázók és vadászok Cyrencia nyugati részén jelentős veszteséget okoztak az angoloknak. Tuniszban német és olasz erők ellentámadásokkal kivetették az ellenséget több helységről és több foglyot ejtettek. Az ellenség ejtőernyős csapatait szétugrasztottuk. 9 páncélost megsemmisítettünk. Német vadászok 8 angol gépet lőttek le.

Az Anglia körüli tengeren és a megszállt nyugati területek felett az angol légierő kedden 7 gépet veszített. Valamennyi német gép visszatért.

Cirenaikában is heves harcok dülnek

Róma. (MTL.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás hivatalos közleménye:

Cyreneikában heves tüzéségi tüzet zúdítottunk az ellenség összevont csapataira.

Tunizia vidékén páncélos erők összecsapásai a tengely javára alakultak. Az ellenséget visszavetítettük és területet nyertünk. Olasz és német repülőgépek több támadást intéztek ellenséges repülőterek, utak és gépjárművek ellen. Légialakulatok Be-

és Algir kikötőberendezéseit bombázták. Több hajó lángba borult. Lelőtünk öt angol gépet. Napközben olasz vadászok és német vadászok tíz ellen-

séges gépet lőttek le. Négy ellenséges gépet légitámadás során lőttek le. Három gépiünk nem tért vissza.

Sok amerikai hadifoglyot ejtettek a tengelycsapatok

Berlin. (MTL.) A Német Távirati Iroda jelenti: A szerdai hadijelentés kiegészítésként közlik: Az észak-afrikai harcokban a német és olasz légierő fokozott tevékenysége tovább tart. Tuniszban a tengelycsapatok harcra készen sikeres támadásokban jutott kifejezésre, amelyekben a német és olasz erőknek sikerült az amerikai csapatokat visszavetnie, miközben sok hadifoglyot ejtettek és több helységet elfoglaltak. A keleti arcvonalon a bolsevisták megújították támadásaikat, amelyeket Tuapsetől északkeletre megghusítottunk. Német páncélos kö-

Mussolini hatalmas beszédben ismertette Olaszország háborús helyzetét és céljait

Válaszolt a Duce Churchill durva sértegetéseire és visszautasította az olasz nemzet megvádolását

Róma. (MTL.) A Stefani jelenti: A törvényhozó testületek szerdai ülésén Mussolini miniszterelnök ötnegyed óras beszédet mondott. Beszédében változatlanul Olaszország háborús helyzetét. Röviden megemlékezett azokról az eseményekről, amelyek Olaszország hadbalépésének kezdete óta történtek. Részletes számadatokkal közölte az angol légitámadások által az olasz városokban okozott károkról. Ugyanakkor pontos adatokat sorolt fel az olasz szárazföldi, tengeri és légierő veszteségeiről, ismertette az ellenségnek okozott súlyos veszteségeket, amelyeket az olasz haderő tengeren, szárazon és levegőben okozott. Kijelentette a Duce,

hogya az angolokat elképzelniük ötéves tea nélkül, akkor épp oly kezdetleges barbár népet látnánk, mint amelyeket Cézár légiói igaztak le.

Churchillnek azzal a vádjával szemben, hogy Olaszország hátulról ütötte le Franciaországot közölte, hogy a támadás idején a francia alpesi hadsereg még érintetlen volt és

Olaszország már előbb be akart lépni a háborúba, de a német véderő technikai okokból kérte a hadbalépés elhalasztását

Meg kell azonban jegyezni, hogy a franciák a gallok idejéről kezdve százszor is hátra támadták az olasz népet.

Churchillnek személye ellen irányuló sértegetésével kapcsolatban kijelentette, hogy azon felülállónak érzi magát, noha Churchill hercegi családból származik, ő viszont egy kovács fia. Az olasz népet az angolok elvágják a fejlődés útjától.

Mussolini tagadta, hogy az angolszások a fasizmus előtt baráti érzelmeikkel viseltettek volna Olaszországgal szemben. Az olasz nép meg van győződve a háború szükségességéről. Hangoztatta a Duce, hogy egyetlen egy arcvonal van, több szakasszal. Helyes katonai rendszabályokká a belső arcvonalat is ki kell építeni. A különböző légvédelmi intézkedések bejelentésével kapcsolatban közölte, hogy a német véderő nagy számu légvédelmi ütést rendelkeztetett, amelyek az olasz ágyukkal együtt megérdemelt fogadtatásban részesítik az angol támadókat. Hangoztatta a miniszterelnök, hogy nem akar a ju-

DECEMBER 4.

Ez a nap a magyar királyi jótékonycélu állami sorsjáték legközelebbi húzásának a napja! Ha még idejében gondoskodik arról, hogy megszerezze államsorsjegyét (ára: egész 3 P, fél 1.50 P) akkor Önnek is esélye lehet a nyeresésre! FŐNYEREMÉNY: 40.000 P.

telékek előretörték a Terektől északra és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Az ellenség több mint 400 foglyot hagyott német kézen. A Don és a Volga közt a bolsevistákat visszavertük. Német csapatok támadásaikkal megjavították állásaikat.

Berlin. (MTL.) Az Interinf jelenti: Algir és Tunisz határvidékén a harcok kedden széles arcvonalon a német és olasz csapatok jelentős sikereivel értek véget. Egy német kötelék, miután visszaverte egy nagyobb angol páncélos kötelék előretörését, megtámadta az angol csapatokat és egy fontos támaszpontot ragadott el azoktól. Egy német gépesített kötelék egy nagyobb angol páncélos egységet rövid ütközetben lerohant.

vőre vonatkozólag jóslásokba bocsátkozni. Utalt ezután arra, hogy az olaszok és németek közt a bajtársiasság napról-napra szorosabb lesz.

Az ellenség el akarja pusztítani a fasizmust. Senkinek sem szabad ábrándokba ringatózni afelől, hogy egy brit béke százszor rosszabb lenne, mint Versailles.

Az angolok azért harcolnak, hogy az egész világot India jelenlegi állapotára süllyessék. Maresak a halottak miatt is harcolnunk kell — mondotta a Duce. — A halottak parancsolják az olaszoknak, hogy harcoljanak a győzelemig.

Élete egyik legfontosabb beszédét mondotta el Mussolini

Rómából jelenti: (MTL.) Az olasz fővárosban az az általános vélemény, hogy a Duce tegnap délelőtt élete egyik legfontosabb és legnagyobb szabású beszédét mondotta el. Olaszországban biztosra vették, hogy Churchill fenyegetései után a Duce eleget tesz a várakozásnak és másfél esztendő után ismét nyilatkozik a háborús helyzetről. A nagy beszédnek különös ünnepi jelentőséget adott, hogy a fasizma párt vezetői fasizma díszgyűlésén egytől-egyik megjelentek és hosszasan kitörő lelkesedéssel ünneplték a Duce-t. A beszédéről közölt jelentések nem tükrözhetik eléggé híven annak jelentőségét. Aki a beszédet végighallgatta, pillanatra sem szabadulhatott annak lenyűgöző hatása alól. A beszéd első szavától a befejezésig érzett, hogy Mussolini minden frázis kerülésével, teljes benső, emberi meggyőződéssel szólott

Olaszország népéhez. Beszédet egyébként teljes mértékben a realizmus hatotta át, amely az olasz nép vezérének mindig jellemezte. Beszédéből mindvégig kicsendült az a komoly elhatározottság, hogy az ellenség fenyegetését komolyan kell venni, azokra fel kell készülni és semmit sem szabad elhanyagolni.

Róma. (MTL.) A Lavoro Fascista tangeri jelentése szerint Darlan tengeri nagya a francia állam fejéül kiáltotta ki magát Petain helyébe. Az erről szóló közlemény a szerdára virradó éjjel jelent meg Algirban. Darlan bejelentette a birodalmi tanács megalakítását is, amelynek tagjai Boisson, Nogues, Chatel, Giraud tábornokok és Bergeret helyettes főbiztos. A közlemény nem szól azokról a francia volt gyarmatokról, ahol degaulleisták az urak.

Mit lehet és mit nem lehet beleszorítani egy helyreigazító nyilatkozatba?

Országos rendezés előtt áll a kereskedelmi érdekképviselők ügye. A Kereskedelmi Csarnok és a Baross Szövetség kérdése

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk november 30-iki száma részletesen foglalkozott azzal a körlevéllel, amelyet Hovszky János országgyűlési képviselő, országos Baross-elnök intézett az ország összes Baross-szervezeteihez. Tette ezt azért, mert a Baross Szövetség nagyváradi megalakulása első percétől mindig szívén viselte ennek az országos mozgalomnak sorsát, hirdette és vallotta eszméit és célkitűzéseit. Érthető tehát, hogy teljes terjedelmében leköszölte Hovszky János országos elnök körlevelét. Ez a körlevél igen fontos bejelentéseket tartalmaz s bár már a teljes körlevél keretében közzétük, ezeket a bejelentéseket a felmerült vita tisztázására megismételjük:

„A nemzeti gazdasági élet magyarországi tétele érdekében megfontolt tanácskozások után a magyar országgyűlés képviselőházában 12 pontban előterjesztettem a Baross Szövetség kívánásait. Ezek között az egyik legfontosabb tétel így hangzott: Az összes zsidó, vagy liberális szellemű, ilyenekből átvett országos vagy helyi jellegű érdekképviselők, klubok, egyesületek, grémiumok stb. rendeltetleg haladéktalanul oszlattassanak fel és a Baross Szövetség állam-érdeklő kereteinek felhasználásával új szakmai érdekképviselők hivatására a keresztény nemzeti kereskedelem végleges kiépítésére.

A Baross Szövetségnek évtizedeken át folytatott küzdelme tehát most új korszak kezdetéhez érkezett. Szakmák szerint tagolt, új szabad érdekképviselők fognak életre hívni, amelyek a Baross Szövetséggel együttműködve, a nemzeti gazdasági törekvések megvalósítását és a keresztény kereskedelem érdekeinek ápolását fogják szolgálni. Már a legközelebbi időben meg fog alakulni budapesti székhellyel a Kereskedők Országos Egyesülete és a Nagykereskedők Országos Egyesülete, valamint a kereskedelmi és iparkamarák miniszteri biztosainak támogatásával az ország különböző helyein megalakulnak azok a további érdekképviselők, amelyek arra lesznek hivatva, hogy a kereskedő mindennapi gondját képező szakmai érdekképviselői teendőket elvégezzék. Tisztelettel felkérem szövetségünk összes tagjait, hogy a szakmai érdekképviselőkbe, — de semmiesetre sem régieiből átvett egyesületbe — nemcsak belépni, hanem ott tevékenyen közreműködni is szíveskedjenek...

Felkérem a vidéki szervezeteink vezetőseit, hogy az eddig még be nem szervezett községek keresztény kereskedőit haladéktalanul hívják fel csatlakozásra és az újabb tagok névjegyzékét is sürgősen mutassák be központunknak, hogy az új érdekképviselői szervezetekben a Baross-gondolat bő képviseletét biztosíthassuk. A névsorok december 5-ig küldendők be.“

Miért volt szükség Ludwig Gyula nyilatkozatára

Ezekből nyilvánvaló volt, hogy fontos események előtt állunk, amelyek városunkat is érintik, hiszen általános és átfogó rendezést, egyöntetű országos intézkedést jelentett be a körlevél. Természetes volt tehát, hogy a kérdésben legilletékesebbhez, a Budapestről éppen

hazaérkezett Baross-elnökhöz, Ludwig Gyulához fordultunk nyilatkozatért. Ludwig Gyula egy 13 és fél soros nyilatkozatban ezeket mondotta:

„Nagyváradon is megszűnik a régi átvett alakulat (a körlevél kifejezése az, Szerk.) és minden vagyonát a megalakuló Kereskedők Egyesülete veszi át. Ez lesz Nagyváradon a kereskedők érdekképviselője, amelynek vezetőségét ötven százalékban a Baross Szövetség fogja adni. Ebbe az egyesületbe a Baross-tagok nem csak beléphetnek, hanem köteleességük is résztvenni életében és működésében. Az említett átalakulásokra rövidesen sor kerül. Körülbelül december első felében osztják fel a régi testületet és alakítják meg az újat.“

Eddig a nyilatkozat, amelyet Ludwig Gyula Baross-elnök budapesti útja után adott lapunknak közlési szándékkal.

Cikkünkre, amelyből a helybeli Kereskedelmi Csarnokra Ludwig Gyula 13 és fél soros nyilatkozata vonatkozik, a Kereskedelmi Csarnok nevében helyreigazító nyilatkozat érkezett, amelynek ténybeli állításait, illetve cáfolatait tegnapi számunkban közzétük Ludwig Gyula megismételt megerősítő nyilatkozatával. Nem közölhetjük az egész helyreigazító nyilatkozatot azért, mert a helybeli cáfolatokon túlmenően a kérdéshez nem tartozó dolgokat tartalmazta s így nem felelt meg a vonatkozó törvényszakaszoknak. Ez a helyreigazító nyilatkozat, miután lapunk nem közölte, kissé letompítva megjelent az egyik nagyon óvatos helyi lapban. Ezért térünk vissza reá és ezért mutatjuk be, hogy milyennek kellett volna lennie a Ludwig Gyula nyilatkozatát cáfoló helyreigazító nyilatkozatnak.

Valótlan az — való az

Helyreigazító nyilatkozat.

A Magyar Lapok című Nagyváradon megjelenő politikai napilap november 30-án megjelent 270-ik számában a negyedik oldalon: „Feloszlik a Kereskedelmi Csarnok és Kereskedők Egyesülete néven új érdekképviselői szerv alakul“ cím alatt cikk jelent meg, amelynek végén Ludwig Gyula Baross Szövetség elnök nyilatkozott a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokkal kapcsolatban. Ludwig Gyula kijelentéseivel szemben a következőket jelentjük ki:

1. Valótlan az, hogy Nagyváradon

megszűnik a régi átvett alakulat és minden vagyonát a megalakuló Kereskedők Egyesülete veszi át. Való az, hogy nem szűnik meg és senki sem veszi át vagyonát.

2. Valótlan az, hogy Nagyváradon átvett alakulat van. Való az, hogy újjszervezett alakulat van.

3. Valótlan az, hogy új érdekképviselői testület alakul, amelynek vezetőségét ötven százalékban a Baross Szövetség fogja adni. Való az, hogy új érdekképviselői testület nem fog alakulni és ennek vezetőségét a Baross Szövetség nem fogja adni ötven

Nemzeti tőkével és nemzeti erővel kell megoldani a Székelyföld életkérdéseit

A buza és a fa termelése többbe kerül, mint amennyit a termelő kap érte

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház tegnapi ülésén Gaál Alajos az Erdélyi Párt részéről szólott hozzá a javaslatához. Beszéde elején ismertette röviden a székelység gondolkodás módját, majd konkrét esetekre tért rá. — Hangoztatta, hogy a buza és fa árának megállapításánál nagyobb hibák történtek, mert azok termelése többbe kerül, mint amennyit a termelő kap értük. A névmagyarosítás kérdésében kérte a belügyminisztert és a kormányzatot, hogy ennek a kérdésnek lebonyolítását decentralizálják.

Foglalkozott a határon kívül élő magyarok sorsával.

Foglalkozott a papok javadalmazásának elégtelen voltával, majd részletesen foglalkozott a közegészségügyi helyzettel. Ismertette a székely közbirtokosság helyzetét, rámutatva a probléma fontosságára. Hangsúlyozta Székelyföld iparosításának sürgősségét és jelentőségét. A Székelyföldön a lakosság nagyrésze nem juthat földhöz és csupán az iparosítás

tenné elviselhetővé helyzetét.

Rámutatott a Hargita gazdaságára ásványi leucsekben és gyógyvizekben, ami az iparosításnak előfeltételeit megadja. Elősegítik ezt az erdélyi gazdag gázforrások is. Ennek az iparosításnak azonban nem idegen vagy zsidó tőkével kell megtörténni és a székely nép munkájának gyümölcsét nem egyes

embereknek kell learatni, hanem össze kell hozni a nemzeti tőkét, hogy annak gyümölcsét maga a nép élvezze. Beszéde végén a székelyföldi közlekedési problémákat ismertette és rámutatott arra, hogy a Déda-Szeretfalva közötti vasutvonal után elsőrendű fontosságú Székelyudvarhelynek a vasúti hálózatba való bekapcsolása is.

Dr Hlatky Endre főispán látogatása a váravelencei Gazdakörben

(Nagyvárad.) Nagy lelkesedéssel és szeretettel fogadta a váravelencei gazdakör a soraiban szerda este megjelent dr Hlatky Endre főispánt, a MÉP nagyváradi tagozatának elnökét. Török Sándor elnök köszöntötte a főispánt. Látogatásában a megitestület és érdeklődést látnak megnyilvánulni — mondotta. — A gazdák problémáit Török Sándor, Papp Lajos, Marcsa Kálmán, Nagy Zoltán gazdaköri titkár, Varga Karoly, Gazdovics Kálmán és Rózsa András közvetlen beszélgetés során ismertették. Hlatky Endre dr főispán tájékozo-

dást nyert a gazdák általános helyzetéről, mert az előterjesztések alapján megtárgyalta a határ- és útrendezés, a vízvezetés és a tűzifa-ellátás kérdését. A határrendezéssel kapcsolatban megtárgyalta a legelők kérdését. Nagy Zoltán titkár a cigánytelep kérdését tette szóvá. Gazdovics Kálmán napközi otthont kért Velence számára. Török Sándor a tengeri beszolgáltatás kérdését tette szóvá és kérte a főispánt, hogy illetékes helyen tária fel a való helyzetet.

százalékban.

4. Valótlan az, hogy az említett átalakulásokra rövidesen sor fog kerülni és körülbelül december első felében osztják fel a régi testületet és alakítják meg az újat. Való az, hogy a régi testületet nem osztják fel körülbelül december első felében és nem alakítják meg az újat.

Nagyvárad, dátum.

Aláírás.

Mi a következőkkel zártuk volna: fentiekkel szemben Ludwig Gyula Baross-elnök továbbra is fenntartja nyilatkozatát.

Itt a harmadik nyilatkozat is!

Az egész kérdést összegezve meg lehet tehát állapítani, hogy az a helyreigazító nyilatkozat, amelyet lapunknak küldtek a amely érdekeség formájában egyik helyi lapban kissé tompítottan megjelent, mellékútra tévedt. Lapunk Ludwig Gyula Baross-elnök nyilatkozatát közölte minden megjegyzés és hozzáadás nélkül. A Kereskedelmi Csarnok cáfolata tehát szigorúan csak ezekre a kijelentésekre vonatkozhat, mert hiszen reméljük, hogy Hovszky János körlevelét helybenhagyja. Miután pedig Ludwig Gyula nyilatkozatáról van szó, harmadszor is közöljük külön ez alkalomra kért újabb nyilatkozatát a vitás kérdésben:

— A tegnapelőtt adott nyilatkozatom megerősítem és megismétlem. Csodálkozom azon, hogy olyan útra terelik a kérdést, amely csak zavarja a nyugodt kibontakozást. Egyébként a Baross-vezetők előtt is megtettem ugyanezeket a bejelentéseket. Értesüléseim nem „vágyálmok és jámbor óhajok“, hanem tények. Erről különben rövidesen meggyőződhetik mindenki.

A szerkesztőség ez alkalommal sem fűz megjegyzést a nyilatkozathoz.

Dr. Szabó László riportja:

Párizs lerázza magáról a multat

Nagyot fordult a világ Európa egykori fővárosában. — Kialakulóban az új Nagy-Párizs. — Petain marsall szociális megoldást kíván

Párizs, 1942 november vége.

Több mint két esztendeje, hogy Párizsra is ráterpeszkedett a háború réme. Párizs számára ugyanis csak azokban az örökké emlékeztető májusi napokban kezdődött el valójában a háború, amikor Franciaország sorában a döntés végzetes órája bekövetkezett. Több mint két hosszú esztendő múlt el azok óta a tragikus emlékü napok óta, amikor a német hadsereg közeledtének hírére ezen a milliós városban valami megmagyarázhatatlan és az ürülettel határos pánik lett úrrá: egész Párizs menekülni akart a német hadak elől. Órák alatt elnéptelenedett a város és a Dél-Franciaország felé vezető országúton olyan modern népvándorlás indult, amelyet még a legvadabb fantázia sem tudott volna elképzelni. Csak a jó Isten tudná megmondani, mi lett volna ennek a talán még soha nem látott tömeghisztériának a vége, ha az egymás hegyén-hátán összetorlódtak menekültek a gyors német csapatok be nem érik és vissza nem parancsolják. Hosszú hónapokba telt, amíg elült az izgalom, amíg a menekültek százezrei hazatértek és Párizs ismét visszatallt a „normális élet” kerékvágásába. Ez az élet természetesen nagyon különbözik a francia főváros háborúelőtti életétől.

A Champs-Élysées, a szajnaparti metropolis híres parádés útja ma kétségtelenül a századforduló utáni évekbenől származó egykorú metszetekre emlékeztet. Méltóságteljesen és békés nyugalmat lehelve kigyózik a széles út világos-szürke kötéste a Concorde tér től a Diadalívig. Az egykor négyes-ötös sorban haladó gépkocsik ezreinek vadul rohanó áradata teljesen eltűnt. De a bizarr látnivalója akad annak, aki nem resteli a fáradságot és egy szép napsütéses délután elzarándokol a longchamps-i vagy auteuili versenyekre. A végeláthatatlan autósorok helyett ütött kopott konfliktusok, idejét mult batárok, mulatságos postakocsik, valaha jobbdőket látott kabbok és fürgé kerékpár-taxik „szaguldanak” a Bois de Boulogneon át. A nagy boulevardok egykori szüntelen rohanását pedig valami barátságos és békés szemlélődésre is időt engedő kedélyes nyugalom váltotta föl. A párizsiak tizezei, akik azelőtt már szombaton szinte menekülésszerűen igyekeztek a fővárost elhagyni, hogy a hűtvegét valahol künn a szabadban töltsék, ma, a nehéz idők parancsának engedelmeskedve megelégszenek ezzel is, ha vasárnaponként a városban nagy sétákat tehetnek. Ezeket a vasárnapi „kényszersétákon” aztán egészen meglepően és csodálatosképpen rájönnek arra, hogy szűkebb házajukat képező városnegyedek határain kívül is akad Párizsban egy s más érdekes és szép látnivaló.

Különösen nagy a vonzóereje a Párizs északi külvárosainak kapui előtt minden hétvégén összeseregglő, úgynevezett „Bolhavásár”-oknak. Ezeket a valóban nem mindennapi látványosságot jelentő vásárokat, ahová Párizs valamennyi ócskaságát hétről-hétre összehordják és ahol igen gyakran

értékes ritkaságok is akadnak, méltán lehet a világ legnagyobb zsvbvasárának nevezni.

A zsvbvasárok valóban tarka és a jó Isten tudja hány náció fiaiból öszszeverődött furcsa kereskedő-társadalma hamorosan tudatára ébredt ennek a még soha nem látott konjunkturának és az árat gondolkodás nélkül a rohamosan emelkedő, mondhatni lázas kereslethez mérten óriási magasságokra hajlotta föl. Ujnak éppen nem mondható, de azért még használható állapotban lévő ágyterítő 150 frankért kél el. Jóminőségű, vászonnépárnahuzatot már 90 frankért kapni. Az egyik bódében, cipőhegy tetején, telekiteri sorstársnőjére veszedelmesen hasonlító, életes asszonyság ágál. Ugyilátszik sikerült vevőjét meggyőznie: az alku tárgyát képező, letaposott sarkúfél cipő potom 150 frankért cserél gazdát. Hogy a fél pár boldog tulajdonosa melyik bódében fog egy alkalmas másik félre akadni, az már az ő dolga. Kissé odébb ütöttkopott gramofon recseg. Itt többé-kevésbé használt lemezek kaphatók; aki komoly vételi szándékot mutat, nyomban ki is próbálhatja a kiválasztott „ritkaságot”. Ugy látom, hogy Josephine Baker legutolsó francia sanzónjai iránt legalább olyan nagy az érdeklődés mint a szomszédos sátorban kapható, megszámlálhatatlan tarka folttal édeskedő ócska kerékpártömlők iránt.

Hasonló viharos népszerűségnek örvend a Hotel Drout-ban lévő vásár is, ahol ugyan nem ruhanéműket és más egyéb használati tárgyakat árulnak, ezzel szemben azonban szintén pontmentes kereskedelem folyik. Itt ékszerekre régiségekre és történelmi ritikaságokra alkuszik Párizs. Az aranyak láthatóan igen nagy az ársiója. Semmitmondó kis karkötőre 3000-ért percek alatt akad vevő. Egy másik kereskedő ezzel szemben valóban gyönyörű öreg francia hegedűjéért csak keserves kinnal tud 150-et vevőjétől kicsikarni.

Ami máig sem változott Párizsban aminek a háború sem ártott, az a virágpiac. Az utcák sarkán trónoló virágosnénikék, akik nélkül Párizs el sem képzelhető, a megszállás után egy időre eltűntek. El is sirattuk őket annakidején illendően, korai volt azonban a gyász. Lassacskán megint előkerültek és ott folytatták, ahol azon a bizonyos júniusi napon abbahagyták. De megvannak még a szajnaparti kirakós könyvesek is. A választék természetesen már nem a régi. Az Árú napról-napra kevesebb lesz ami nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy Párizs könyvkerekeskedési üresek és a könyvszomjas párizsoknak ezekkel a rongyos ócskaságokkal kell beérniük.

Nagy változás készül Párizs kapui előtt, az egykori erődítmények területén, az úgynevezett „zónában”. Ezt a területet valósággal ellepték a minden város- és építészeti előírás nélkül egymás hegyén-hátán épült deszkabódék ezrei. Tizezrével éltek itt, a milliós város szélén, a rendőrileg soha be nem jelentett, többé kevésbé gyanús existenciájú be-

szívárgott elemek. Párizs városának tanácsa most erélyes lépésre határozta el magát: egyszer s mindenkorra megszabadítja a francia fővárost multjának ettől a csúnya és méltatlan örökségétől, hogy ennek a város körül bűzódó nyomorgyűrűnek a helyébe, Petain marsall kívánsága szerint, korszerű és egészséges lakótelepeket építsen. A csákányosok hada már munkába állott és csak napok kérdése, hogy a régi Párizsnak ez a regényekben oly gyakran megirt darabocskája apacsromantikájával együtt végképp eltűnjék a föld színéről.

Több mint ötven esztendeje most történik meg először, hogy Párizsban nagyobb szabású városrendezési tervekről beszélnek. A város urai már nem hunynak szemet az előtt a szomorú tény előtt, hogy a belváros túlszűfolt negyedeiben a tüdőbaj ezrével szedi áldozatait, hogy a pompás bulvároktól alig kőhajításnyira, az elképzelhető legnyomorúságosabb barakkokban tizezrével tengődnek az emberek, hogy a város valósággal fojtogatja a köréje épült rettenetesen

csúnya gyártelepek gyűrűje, hogy ezeknek a gyáraknak fullasztó légköre éppen azokat a területeket rabolja el, amelyekre a milliós városnak leginkább szüksége volna ahhoz, hogy a jövőben nagyobb tömegeknek teremthessen emberekhez méltó életlehetőséget.

A pillanatnyi helyzet természetesen még nem engedi meg valamennyi nagyszabású terv azonnali keresztülvitelét. A komoly munka azonban már tagadhatatlanul megkezdődött. Az egyik nagy kiállítási csarnokban megnyit építészeti kiállításon látott tervekben és modellekből már legalább is sejteni lehet: hogyan fog az új Párizs festeni.

Az akadályok, amelyek ezeknek a terveknek a keresztülvitele elé tornyosulnak nem csekélyek. Első sorban is a közigazgatás alapos revíziójára van szükség, mert Párizst ma még három departemente igazgatja, melyeknek mindegyike szivós féltékenységgel védelmezi hatáskörét és hatáskörének jogait. Lehet, hogy még hosszú esztendőkre telik majd, amíg az új Nagy-Párizs megszületik és elég ereje lesz ahhoz, hogy az új idők szociális igényei által reá rótt hatalmas feladatot régi építészeti tradícióhoz méltóan oldja meg. Párizs azonban bizik jövőjében és tudja, hogy Petain marsall jelszava jegyében megindult nagy munkának belátható időn belül élvezni fogja minden áldását.

Nagy sikerrel zárult a postások karácsonyi vására

A szegény postás gyermekek karácsonyára fordítják a bevételt

Nagyvárad. A helybeli postatisztviselőknél a többi egyesületek fáradságot nem ismerő hőlgárdájával párhuzamban szintén megrendezték a maguk karácsonyi vásárát. — természetesen jótékony célra. A kiállítást kedden délelőtt fél 11-kor dr Erdélyi Géza postaigazgató nyitotta meg.

Amikor a fényesen kivilágított és izlésesen feldisznított helyiségbe lépünk a vásár már végeféljén jár.

— Sajnos, már csak ennyit mutatnak. — fordul felénk Kovács Lajos aligazgató felesége, aki az első pillanattól kezdve végigkísérte a vásár minden mozzanatát s egy percre sem tárgított a kiállított tárgyak színes és baneulatatos birodalmából.

Kézmozdulatát követve körülö-zünk s valóban azonnal észrevehető, hogy sok minden hiányzik már, az asztalok nagyrészt üresek, még mindig akad azonban néhány csinos holmi, ami sejtetni engedi, hogy milyen gazdag és változatos lehetett a kiállítás anyaga.

— A bevételt egyelőre pontosan még nem ismerjük — mondja Kovács Lajos aligazgatóné — egy azonban bizonyos: a háborús viszonyok ellenére is szép sikerrel zárul a vásárunk és ezt nagyrészt a magunk kis taborának köszönhetiük. A kézimunkát ugyanis — a kiállítás anyaga nagyrészt csupa kézimunka volt — „postásasszonyok”, postatisztviselőknél és postatisztviselők feleségei készítették s ők maguk vásárolták is meg egymás portékáit, bár körünkön kívüli látogatója is akadt a kiállításnak. Percek alatt szétkapkodtuk mindent, így az-

tán nincs is értelme a kiállítást tovább nyitva tartani — fejezte be Kovács Lajosné a tájékoztatást.

Az egyik asztalon távozóban szemünkbe ötlük egy értékes babakelengye: szinte érthetetlen, hogy nem kelt még el?

— Nem is eladó — világosít fel Kovács Lajosné, — ezt a vándorkelengyét a legszegényebb altiszt gyermeke kapja, aki aztán visszaadja s így családjáról-családjára jut, amíg csak használható.

A kiállítás teljes jövedelmét egyébként a szegény postás családok gyermekeinek karácsonyára fordítja a rendezőség. A vásár sikeréért dr Erdélyi Gézánén, Kovács Lajosné s a szintén szívvel-lélekkel közreműködő Schneller Jenőné kívül a postástársadalom minden hölgytagját, aki munkájával vagy vásárlásával a szegény gyermekek derűs karácsonyát biztosította, minden elismerést megérdemel.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Meghosszabbították a Szent Monika és Lorántffy Egyesületek karácsonyi vásárának idejét

Nagyvárad. Saját tud. A Szent Monika és a Lorántffy Zeuzsanna egyesületek által a Katolikus Körben rendezett karácsonyi vásár várakozáson felül sikerült. A város közönsége olyan nagy tömegben látogatja a kiállítást, hogy a rendezőség kénytelen volt a vásár zárásának idejét két nappal meghosszabbítani.

Ezerint a nagyszerű vásárt az egyesületek vasárnap este fogják lezárni. A vásár reggel 9 órakor nyit és este 8 órakor zárul.

Megkezdődött a decemberi zsir kiosztása

15 deka a zsir fejadagja december első felére

Nagyvárad thj. város polgármestere 9917—1942. k. é. szám alatt a következő hírdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a december 1—15-ig érvényes zsirjegyzelvények beváltása december hó 1-én a város területén lévő valamennyi húsiparosnál megkezdődik.

A zsirszelvényekre ez alkalommal 15 dkgr. sertézsírt, vagy 15 dkgr. ételzsírt, vagy pedig 18 dkgr. zsirszalonát szolgáltatnak ki. A sertézsír és az ételzsír ára 3.80 pengő; a zsirszalonna ára bőrrrel 3.14 pengő, bőr nélkül pedig 3.34 pengő kilogrammonként.

Novemberi vagy még előbbi jegyek december 1-e után nem válthatók be.

A tolongás felesleges, mert mindenki adagja biztosítva van.

Nagyvárad, 1942. november 30-án.

Dr. Soós István,
polgármester.

RÁDIÓ

PÉNTEK, DECEMBER 4.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Szalonötös.
- 11.40 Torlay Árpád dr. egyetemj. rendkívüli tanár orvosi előadása.
- 12.10 Budapest honvéd őrszólój. zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.10 A jétékonycélu állami sorsjáték főnyereményének húzása.
- 15.55 Fábrián István dr. előadása a katolikus irodalom megújulásáról.
- 17.00 Madridi szimfonikus zenekar.
- 17.15 Franco ma ötven éves. Csicszár Béla előadása.
- 17.35 Toronyi Aranka dalokat énekel.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelőrája.
- 19.05 Kénytelen házasság. Vigjáték.
- 19.50 Rádiózenekar.
- 21.00 Liszt Nándor csevegése.
- 21.15 Antonio Jangiro gordonkázás.
- 22.10 Szórakoztató zene.
- 23.10 Háborús dalok.

Budapest II.

- 18.40 Borsay Pál zongorázik.
- 19.05 Gyorsírótanfolyam.
- 19.30 Veress Károly cigányzenekara.
- 20.20 Kovárné Matyóka előadása.

Utolsó előadásához érkezett a Katolikus Akció szabadegyeteme

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynök mond záróbeszédet az utolsó előadáson

Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Akció nagyváradai szervezetének előadás-sorozata már hetek óta nagy érdeklődéssel folyik városunkban. A december 4-iki péntek esti előadás, mely sorrendben a hatodik, egyszersmind utolsó is lesz.

Éltető Ödön, a pestszenterzsébeti m. kir. állami gimnázium igazgatója nemcsak mint pedagógus, de mint nyolcgyermekes családapa a legilletékesebb, hogy a gyermek szempontjából világítsa meg a házasságot. Ezt teszi majd péntek esti előadásán, melynek címe: *A gyermek és a házasság.*

A másik előadó, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen az apologetika nyilvános reudes tanára: P. dr. Horváth Sándor, szentdomonkos-rendi szerzetes. P. Horváth neve európai viszonylatban is nagy súllyal bír. A svájci freiburgi egyetem tanáraként szerzett magának s a magyarságnak is alapos tudományos munkásságával s könyveivel tekintélyt. Szakemberként

szól majd a számára kijelölt tárgyhoz is, melynek címe: *Jövők és a házasság.*

A Katolikus Akció hathetes előadás-sorozatának utolsó előadását dr. Cziffra Kálmán, Bihar vármegye főispánja s a nagyváradai római katolikus egyházközség világi elnöke nyitja meg. A két előadást egybekötő zongoraszámokat: Brahms: Rapszódia G moll; Brahms: Intermezzo Es dur Raab Erzsébet zeneiskolai tanárnő adja elő.

A világnézetű előadás-sorozatot dr. Schriffert Béla apostoli protonotárius, apostoli kormányzói helynök zárja be. Méltó befejezésként pedig a nagyváradai m. kir. állami tanítóképző intézet kiváló énekkara ad elő két énekszámot: Kodály Zoltán: Ave Maria és Halmos László: Minden földek... kezdetű 97. zsoltár. Lukács László intézeti énektanár vezetésével.

Az előadás pontosan 6 órakor kezdődik a Kereskedelmi Csarnokban. Az előadás látogatása díjtalan.

Megkezdődött a derecskei dalosok hangversenyének előkészítése

Január 9-én rendezik meg a hangversenyt

Nagyvárad. Saját tud. Mint már jelentettük az országos híri derecskei Polgári Dalárda városunk közönsége előtt is be kíván mutatkozni a tél folyamán.

Ez ügyben tegnap este már egy szűkebbkörű bizottság ült össze a rendezés körülményeinek megbeszélésére. Az értekezleten részt vett Tarkó Lajos vármegyei népművelési titkár, Vidor József városi népművelési titkár, Kiss Béla igazgató és Jeszó Sándor tanár.

Jeszó Sándor tanár ismertette Hád-házy Sándorral, a derecskei dalosok karnagyával folytatott eddigi tárgyalásának eredményét. S a bizottság egyöntetűen úgy határozott, hogy ezt

a hangversenyt, mint az országban egyedül álló népi művészetet úgy kell bemutatni, mint ahogy az meg is érdemli. A hangverseny napját előreláthatólag január 9-re tűzik ki a Református Kulturpalotában a városi népművelési előadások keretében rendezve.

Városszerte nagy az érdeklődés a híres külföldet járt derecskei parasztdalosok művészetére iránt s nagy hírüket mi sem jellemzi jobban, hogy Nagyszalonta is felfigyelt váradi vendégszerelésükre és meg szeretnék hívni oda is bemutatkozásra.

A próbákat már meg kezdte a dalárda és legközelebb a műsört is közzöljük olvasóinkkal.

Kállay Miklós miniszterelnök zárta le a felhatalmazási javaslat vitáját

Maróthy képviselő a zsidókról és a zugpicról beszélt

Budapestről jelentik (MTI): A képviselőház csütörtökön folytatta a megajánlási javaslat vitáját. Maróthy Károly volt a hat napig tartó vita utolsó szónoka. Hangoztatta, hogy a költségvetés, bár szociális színezetűre van festve, mégis a régi liberális-kapitalista politikai világ szüleménye. Erkölestelen állapotnak tartja, hogy a zsidók és cigányok egyforma elbánásban részesüljenek a keresztény magyarokkal. A közellátásról szólva hangoztatta, hogy mindent lehet kapni, de csak feketén. Miután a zsidóknak több pénzük van, természetesen, hogy e tekintetben az ő helyzetük a legjobb. A házhely-akcióról

szólva hangoztatta, hogy 200 év kellene ahhoz, hogy a jelenlegi tempóban keresztül lehessen vinni ezt az akciót. Hangoztatta, hogy két világnézet áll szemben egymással és világos, hogy nekünk melyikhez kell csatlakozni. Anglia és Amerika hazánkat már régen el-

adta a Szovjetnek. A felhatalmazást a kormánynak nem adja meg. Azután

Kállay Miklós miniszterelnök emelkedett szólásra és általános érdeklődés közepette válaszolt a vita során elhangzott felszólalásokra. Leszógezte a kormány álláspontját az általános politikai kérdésekben. Mindenekelőtt a személyét ért támadásokra válaszolt, majd felelt arra a bírálatra, hogy a kormánynak nincsen programja, nincsen határozott iránya, nincsenek célkitűzései és nem készíti elő a magyar jövőt. Hangsúlyozta, hogy a Magyar Élet Pártjának programját és elődeinek célkitűzéseit folytatva indult el. Azután részletesen foglalkozott magának a programnak fogalmával és jelentőségével. Nyugtalan, változó, ki nem alakult irányú időknek jellemzője új és új programok adása. Nem új és új programot adni a lényeg, hanem megvizsgálni a tervek sokaságát és megállapítani, mi valósít-

ható meg, mi a reális, mit nem lehet, vagy mit káros megcsinálni. A fegyelem és a rend az alapja bármilyen program megvalósításának. Az egész történelem minden forradalma kudarcha fulladt, pusztított, semmit sem valósított meg. Ez alól csak két kivétel van, a fascista és a nemzetiszocialista forradalom, melyek építő forradalmak voltak. (A beszéd lapzártakor még tart.)

Imre örökbeadta

Itt áll előttem, alig ér a térde-mig. Arca egész halvány, nem beteges, csak éppen, hogy olyan mintha... Hát igen, mint azoké a gyermekeké, akik fáznak és éheznek. Nyomorognak, akár csak ez a négy esztendő Nagy Imre, aki összeteszi sovány kis kezét s imádkozik:

Én Istenem, jó Istenem,

Lecsukódik már a szemem.

De a Tied nyitva Atyám...

Liszt Ferenc-utca II. szám alatt lakik és ez az imádság az, amit tud. Legalább is úgy látszik, mintha csupán ennyit tudna. Pedig tud még sok egyebet. Tudja azt, amit a nagynénje, aki idehozta szaggattottan sírásokkal szakítva félbe saját magát, így modt el:

— Az anyja meghalt pár éve, apja még van, de arról jobb nem beszélni. Sokáig a lelencházban tartották. Aztán én magamhoz vettem, de abból a 12 pengőből, amit kapok érte, dehogy tudom eltartani! Kosztja még csak kikerülne, de hol a fa, hol a ruha s ami még kell az ilyen kis gyerekek?

— Azért hoztam ide, írják meg, hogy odaadnám valakinek — örökbe. Egészséges, csak most kicsit meg van hűlve... És itt megint azt halljuk, amit már előbb: nincs ruhája, fűtetlen szobában alszik, hát persze, hogy meghül...

Ezek azok, amikről a csöpp Nagy Imre egy szót sem szól, hagyja, hogy a nagynénje beszélje itt el, pedig tudja ő is olyan jól, akár a nevét, az utcát, ahol most lakik, tudja mint az imádságot, hogy milyen az árva sorsa, különösen hogyha szegény. De erről csak a nagynéni s a kis Imre sápadtsága árul-hodik.

— Én nem tudom eltartani, — siránkozik Nagy Erzsébet, a kisfiú édesapjának testvére — mert a gyár, ahol dolgoztam csak ritkán ad munkát. Az apjára nem bízhatom, odaadom hát bárkinek, aki gondját viseli.

Akad, akinek kell ez a kedves, jóarcú és értelmes apró juűcska? Nagy Erzsébet reméli, hogy elhelyezi és reméli, hogy addig is ad valaki a gyerekeknek ruhát.

Karácsony havában vagyunk, karácsonyi vásár zajlik a szegények és főként a szegénygyermekek javára. Nem hihető, hogy éppen csak a négyéves Nagy Imréknél ne jutna egyetlen meleg darab sem. Mert bizony, ahogy most itt áll...

Megszakad az ember szíve!

H. I.

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1-30

kapható a

AGYAR LAPOK kiadóhivatalában

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Hitler fogadta az új spanyol nagykövetet. Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Führer főhadiszállásán kedden Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta Gines Tidal Auret új spanyol nagykövetet, aki átnyújtotta megbízó levelét, majd a volt spanyol nagykövet fogadta búcsúhallgatáson.

ZASZLÓAVATÓ ÉS JUBILEUMI ÜNNEPSÉGET RENDEZ A BORSI „HANGYA”. A borsi „Hangya” szövetkezet 1942. december 6-án zászlószentelési és jubileumi ünnepséget rendez. A fővédnökséget és a zászlóanyai tisztet dr. Wünscher Frigyesné, a „Hangya” szövetkezetek országos elnökének a hitvese vállalta. Az ünnepség műsora a következő: Délelőtt 9 órakor istentisztelet, utána a zászló megszentelése, nemzeti Híszkegy; elnöki megnyitó; szavalt; a központi kiküldött ünnepi beszéde; zászlószegyek beverése; szavalt; záróbeszéd; Himnusz. Délután a szövetkezeti leánycsoport ünnepélyes megalakítása. Este szindarab, színrakárul a *Zsellér fia* című népszínmű 3 felvonásban.

Göbbels cikke Európa háborus céljáról. Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter „Az új Európa víziója” című cikkében megállapítja, hogy Európa csak a mi győzelmünk és a bolsevizmus között választhat. Bármilyen nehéz legyen is a harc, győzelmes befejezésig folytatjuk.

TIZ ÉVI FEGYHÁZAT KAPOTT MENYASSZONYA MEGGYILKOLÁSÁÉRT. A MÖT. jelenti: A büntető törvényszék nem jogerősen tíz évi fegyházra ítélte Takács-Osvát János 27 éves gyárimunkást, aki ez év szeptemberében meggyilkolta menyasszonyát, Lakos Erzsébetet.

Internáltak egy feketézó zsidó sofírt. Ungvárról jelentik: A határvidéki rendőrkirendeltség internálta Kleinmann Ignác gépkocsivezetőt, aki a mentőkoszival 260 kiló lisztet szállított. Mint kiderült, a mentőkoszt többször használta fel, hogy fekete piaci fuvarokat végezzen.

BUDAPESTRE CSAK TELJES BÉRMENTESÍTÉSSEL LEHET KÜLDENI CSOMAGOT 15-TŐL KEZDVE. A MTI. jelenti: A kormány rendelete értelmében a Budapestre szülő postacsomagokat december 15-től csak teljes bérmentesítéssel lehet feladni.

Dohánymagvak az olajellátás szolgálatában. (MN) Bulgáriában az idén kezdték meg a dohánymagvak nagyarányú gyűjtését. A dohánymag 50 százalékos olajat tartalmaz, amelyet étolajként s ipari célokra fognak felhasználni. A bulgár földművelésügyi minisztérium közlése szerint eddig 500 tonna dohánymagot szolgáltatott be a gabonakereskedelmi igazgatóságnak készpénzfizetés (1 kilogrammért 12 leva), növényi étolaj, illetőleg napraforgómag ellenében. Ugy számítják, hogy a gyűjtési akció végső eredménye 1000 tonna dohánymag lesz.

A Magyar Erő képes hetilap legújabb száma páratlan érdekességű képsorozatokban számol be a harcterek eseményeiről. Kétoldalas nagy képrport szemlélteti a Don-menti és észak-afrikai nagy harcokat. Képsorozat számol be a touloni nagy francia drámáról, az elsüllyesztett francia hadiflótáról, a japánoknak a tengelyhatalmak mellett egy éves háborus mérlegéről és a függetlenségének 25-ik évfordulóját csendben ünneplő Finnországról. A belföldi beszámolók közül kiemelkedik az az egyedülálló képsorozat, amely bő magyar nyelvű szöveggel ismerteti a margitszigeti honvéd-gyógysebeszet csodás eredményeit: a hadisérült honvédek újabb dolgozó polgárai lehetnek a társadalomnak. Ezenkívül harctéri, külpolitikai összefoglaló, szépirodalom, színház, sport, divat és keresztrejtvény egészíti ki a Magyar Erő legújabb számát.

Beszakadt egy templom padozata Portugáliában. Lisszabonból jelentik: MTI A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyik portugál város templomának padozata Istentisztelet alatt beszakadt. Tíz ember meghalt, 50 megsebesült.

Rádiók, kerékpár, vasírógép részletek is **Pálffy J.** KUHNE-le-rakát
 Mussolini-t 16. Telefon 15-24

TARKA NAPOT RENDEZNEK A KATOLIKUS LEÁNYOK. Nagyvárad. Saját tud. A leányifjúság összefogása elsőrangú nemzeti érdek. A KLOSZ ezt a fontos hivatást igyekszik megvalósítani újabb rendezésével is. December 13-án, vasárnap d. e. 9—1-ig, délután 4—7-ig a Pray György-utca 5. szám alatt rendezi meg a KLOSZ újabb Tarka Leánynapját. A műsor még színesebb lesz, mint a múltkor volt. A Leánynapra minden 4 középiskolát végzett leányt szeretettel meghív a KLOSZ vezetősége.

Uj alispán Máramaros megyében. A MTI jelenti: A belügyminiszter Máramaros vármegye alispánjává ideiglenes hatállyal Illinyi László hevesi főszolgabíróvá nevezte ki.

Nagyvárad és vidéke Ipartestület felhívása az iparosokhoz adóügyben

Felhívjuk azon iparosaink figyelmét, akik 1942. évben

1. segédlet vagy tanulót egész éven át egyáltalában nem alkalmaztak,
2. egész éven át csak egy segédlet vagy egy tanulót alkalmaztak,
3. egész éven át segédnőikül két tanulót alkalmaztak,
4. egész éven át csak egy segéd és egy tanulót alkalmaztak, hogy a tételen adó jegyzékébe való felvételük végett az Ipartestület Székházában (Mézey Mihály-u. 4.) a következő sorrendben jelentkezzenek:

- 1942. december hó 7-én délután 3—6 óráig asztalos és ácsiparosok,
- 1942. december hó 8-án délután 3—6 óráig bádigos és vízvezeték-szerelők.
- 1942. december 9-én délután 3—6-ig cipészek, csizmadiák.
- 1942. december 10-én délután 3—6-ig cipészek, csizmadiák.
- 1942. december 11-én délután 3—6-ig kőművesek, kőfaragók.
- 1942. december 12-én délután 3—6-ig férfiszabók.
- 1942. december 14-én délután 3—6-ig

KORONA Filmszínházban Herczeg Ferenc regénye

SZIRIUSZ

Főszerepben Karády Katalin, aki életének legnagyobb alakítását adja. Többi szerepök Szilassy, Balló, Déry S. s a világhírű Kasserow táncospár. A velencei verseny legnagyobb közönségdíjert aratott magyar filmje. Jegyeldővét d. e. 11-től. Kedvezményes jegyek hétfőtől. A film hosszúsága miatt az előadások kezdete 3, 5, 7-15 óra

Uj kormány alakult Görögországban. Athénből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Csolakoglu görög miniszterelnök egészségi okokból lemondott. Logothetopoulos egyetemi tanár elnöklésével megalakult az új kormány.

Az amerikaiak hatalmukba kerítették a franciák aranykészleteit. (MN) A Martinique szigeten partra szállt amerikai csapatok lefoglalták az 1940-ben a Francia Nemzeti Bankból Martinique-ba szállított aranykészleteket.

Meghalt Tar Klementin

Nagyvárad. Tar Klementin nyugalmazott polgári iskolai tanárnő 74 éves korában december 2-án elhunyt. Az elhunyt 1898. évben kezdte meg tanítónői működését a nagyvárad közönségi polgári leányiskolában, majd később a városi községi iskolában, a Ritoók Zsigmond-utcai iskolában és az Orsolya-rendnél is tanított. A román megszállás alatt a hűségesküvet nem tette le, ezért a románok nem tartották meg állami szolgálatban. Utóbbi években betegsége miatt teljes visszavonultságban élt, bár a hűségesküvet megtagadása miatt a románok nyugdíjától is megfosztották, mégis szerény viszonyaihoz mérten a szegények névtelen adakozója és jótévedője volt.

Temetése 4-én, pénteken d. u. 3 órakor lesz az olasz temető Haller-kápolnájából.

Vasuti pályamunkások adománya honvédeink karácsonvára

(Nagyvárad.) A nagyvárad Osztálymérnökséghez tartozó VI. pályamesteri szakasz, mely közvetlenül Hámory Vincze főpályamester ellenőrzése alá tartozik, az itt dolgozó munkások valóban csekély fizetésükből 90 pengőt gyűjtöttek a harctéren lévő honvédeink karácsonyára. Ezen összegben 3000 darab levante cigarettát vásároltak, melyet a mai napon a Magyar Házban működő Magyar Aszszonyok Bizottságának át is adtak. Az egyszerű pályamunkások áldozatkészsége, amire csak saját jó érzésük és hazafias gondolkodásuk indította őket, minden elismerést és dícséretet megérdemel.

Két hónapi fogházat kapott egy árdrágító

A nagyvárad törvényszék dr. Gállér egyesbírája csütörtökön délelőtt ifj. Tóth Lajos szalárdi lakost, aki az olajnak kilóját 6 pengőért hozta forgalomba, 2 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta s egyben politikai jogainak gyakorlásáért három évre felfüggesztette.

Albert Józsefné mezőtelegi asszonyt, aki a tejnek literét az annakidején megengedett 34 fillér helyett 50 fillérért árúsította, 200 pengő pénzbírságra ítélte az uszorbíróóság. Mindkét ítélet jogerős.

Olvassa és teressze a Magyar Lapok-at

SPORT

Fontos kérdéseket tárgyalt a NAC tagértekezlete

Jeskó Sándor a rosszindulatú hírverők megrendszabályozását kérte. Andrassy Gyula főmérnök a költségvetést ismertette. Rónay Ferenc edző a csapatról beszélt

Szerdán este a szokottnál is elevenebb forgalom volt a NAC Otthon helyiségeiben. Tagértekezletre készülődtek. Egymás után érkeztek a régi lelkes tagok, hogy eleget tegyenek a miniszteri biztos meghívásának.

Hét órakor már együtt ült az értekezlet és a Magyar Hírszolgálat után Ajtay Gyula miniszteri biztos emlékedett szólásra.

Beszéde elején kifejtette, hogy két főfeladatot tűzött ki célul maga elé: áthidalni az egyesület vezetésében kikapott ellentétek által felidézett válságot és az új önrendelkezési jog viszonyait megteremtetni a kellő anyagi feltételekkel.

— Most látom, — folytatta a miniszteri biztos — hogy mennyi nehézség, mennyi sok rosszindulatú szándék igyekszik gáncot vetni becsületes elhatározásomnak, de nem torpanok meg és minden tervet megvalósítok, ha az egyesület lelkes tagjait a hátam mögött érzem. Ezt az értekezletet is azért hívtam össze, mert nem célozom a diktatórikus irányításra, hanem azt akarom, hogy az újjászervezésnél minden egészséges gondolat érvényre jusson.

— Jóformán üres kasszával vettem át a vezetést. És jellemző, hogy két napi működésem után, amikor a SalBTC-től kikapott a csapat, már egyesek a személyemet akarták felváltani a balsiker miatt.

— A tendenciózusan beállított híriapi nyilatkozatok és egyéb támadások azonban csak megerősítették elhatározásomban a kitartó munkával a régi, kipróbált vezetők segítségére. Ma már sikerült a csapatot kivezetni a mély ponthól és az OSK vezetőségétől nyert felhatalmazásom alapján az egyéb vonalakon mutatkozó betegségeket és fekélyeket is — személyre való tekintet nélkül el fogom távolítani az egyesület testéből.

Mikor nyeri vissza önkormányzatát az egyesület

— Am mindezekhez segítség kell, melyet a NAC táboron kívül is igyekeztem biztosítani. Ennek látható bizonyítéka, hogy a pályabér tartozásainkat már is elengedte a város és a jövőben az eddigi 10 százalék helyett 5 százalékra csökkentették a pályabért.

— A jövőre vonatkozólag pedig szabályszerű költségvetést készíttettem, mert nem lehet mellényzebből intézni az egyesület anyagi ügyeit, mint ahogy az valamikor történt.

Nagy taps fogadta a miniszteri biztos lelkes beszámolóját, ezután felkérte Andrassy Gyula főmérnököt, hogy ismertesse a költségvetési tervzetet.

Andrassy főmérnök elsősorban is arra mutatott rá, hogy egy egyesület alkotmányos életének legfontosabb feltétele, hogy szabályszerűen letárgyalja és elfogadja költségvetés alapján intézze anyagi ügyeit és ennek a múltban is így kellett volna lenni.

A költségvetés tervezet egyébként csak december 1-től március 15-ig szól, amikor is az egyesület előreláthatólag visszauyerheti önkormányzati jogát.

A tagokban általános melegeledést keltett, hogy ilyen betekintést biztosít a miniszteri biztos számukra az ügyek

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájcí anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

vitelének tekintetében.

Az egyesület jövőjére vonatkozóan ezután bejelent a miniszteri biztos, hogy már most is meg kell kezdeni egy erős akciót a NAC további fejlesztésére széleskörű toborozással.

Az új alapszabályok megszerkesztéséről a szűkebbkörű vezetőség fog gondoskodni a közgyűlést már annak alapján hívják össze.

A sajtó útján is el kell követni minden lehetőséget a propagandát az egyesület érdekében és erre Jeskó Sándor tanárt kéri fel.

Ezután Jeskó Sándor tanár szólalt fel. Megköszönte a miniszteri biztos őszinte tájékoztatását, mely már magában is biztosíték a NAC új életéhez. Am ennek a kibontakozásnak még egyéb feltételei is vannak. Elejét kell venni annak a destruáló hadjáratnak, amely különböző eszközökkel akarja útját állni a rend helyreállításának.

Férfi ruhákat, használtakat

legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletben Bémer-tér 1. (udvarban) látásra hához jövek.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei: Ma este: Nemes Rózsa

FIGYELEM! Közalkalmazottak és nyugdíjasok a ma esti *Nemes Rózsa* előadására színház jegyeiket korlátozott számban kedvezményesen áron vehetik meg az Idegenforgalmi Hivatalban. (Rákóczi-út, Széchenyi-épület.)

Ma, csütörtökön este az idény legsikerültebb zenés-vígjáték újdonsága, a *Nemes Rózsa* kerül színpadra. Gyönyörű kiállítás. Pompás szereposztás.

Pénteken este a harmadik munkás propaganda előadás keretében *Száz piros rózsza* c. operett van a színház műsorán.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel *nagy Mikulási gyermek-előadás* lesz a színházban. Színpadra kerül: Csillag eszázár palotája (Két kis kínai kalandjai) című nagy gyermek-operett 3 felvonásban. Rengeteg humorral. A színházi pénztárnál átadott és névvel ellátott ajándék-csomagokat a Mikulás-bácsi a színpadról osztja szét a gyermekeknek. Ugyazint üzeneteket is közvetít. *Olesó helyárok*. Jegyek 40 fillértől 260 fillérig már válthatók.

Szombaton este kivételesen fél 7 órai kezdettel Ünnepi díszelőadás

Jeskó tanár kérte a miniszteri biztost, hogy hivatali hatalmával fogva hasson oda, hogy ezek a bomlasztó hírverő elemek elhallgassanak, mert meggyőződése ugyan, hogy az új világrend szele minden vadhajást el fog seperi útjából, de a rosszindulatú kotnyeleskedőket addig is meg kell fegyelmezní.

Nagy taps fogadta a kemény hangú felszólalást és a miniszteri biztos megnyugtatta a hallgatóságot, hogy az ügyek vizsgálatának lefolytatása után mindenki megkapja a méltó büntetést.

Ezután több felszólaló érdeklődött a csapat jelenlegi formáiról és szelleméről.

Rónay Ferenc edző világitotta meg a visszaesés körülményeit is teljes szakszerűséggel. A labdarugó nem gép —

mondta az edző — így a mi játékosainktól sem várhatja senki, hogy amikor tizenegyen kénytelenek végigjátszani egy fordulót, végül is vissza ne essenek. Megtörténik ez minden együttessel. A csapatot akkor is tudni kell szeretni, amikor veszít, mert ez ad új erőt a győzelemhez.

Nem szabad elcsúszni rosszindulatú mende-mondákon, mert ellenségeinknek teszünk szolgálatot, ha azok pletykáit — visszautasítás helyett — tovább adjuk. — fejezte be élénk tapsok között tájékoztató felszólalását a népszerű edző.

Ajtay miniszteri biztos még annyit fűzött a felszólalásokhoz, hogy komoly lépések történtek az irányban, hogy a jövőben ne csak II játékos legyen kénytelen végigjátszani a fordulót, hanem megfelelő elsővonalbeli erő is álljon rendelkezésre.

(k)

MAR KAPHATOK JEGYEK A JARASI LEVENTEPARANGSNOKSÁGON A SZOMBAT ESTI DÍSZELŐ ADASRA

A Kormányzó Úr Öfóméltósága tiszteletére rendezendő szombat esti díszelőadásra a jegyek a járási Leventeparancsnokságon már kaphatók — (Markovics-laktanya). A díszelőadás felép *Nagypál László és Raffay Erzsé* az Operaház tagja és a kiegészítő zenekart *Kenessey Jenő* a m. kir. Operaház karnagya vezényli. A szombati ünnepély részletes műsorát holnapi számunkban közöljük.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Aranyat, ezüstöt, drágaköveket veszek. Haslinger ékeszerész, Rákóczi-út 8. szám 363

Aranyat, ezüstöt briliánsat vásárol. Farjan oras-ékeszerész, Rákóczi-út 8. 185

Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc 159

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek. Viktor ékeszerész, Rákóczi-út 3. 356

Jó állapotban lévő gumicsizmák (38-as cipőre) keresek. Címét a kiadóba kérem

Eladó férfi és női télikabát kis termetre, vivő sásak és mellény. Lukács György-u. 32. 419

Ócska épület ajtóik és ablakok eladók Akadémia-u. 8. 482

Komplett, jókarban levő hálószobabútor eladó Hattyu-u. 26. Fűszeresenél. 494

Ingatlan

Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össztelep. Bajnok-u. 13. 373

Székhelyhadosztály utcában kétszobás magánház 6500 pengőért eladó. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 489

Eladók összkomfortos 2-3 szobás örökklakások, nárészek Hitler. Lukács György-utcaj bérházakban, **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 495

Állást nyec

Megbízható ügyes középkorú házvezetőnőt keresek plébániára. Cím a kiadóban. 496

Állást keres

Községi jegyzői irodában alkalmazást keres érettségít tett gyorsírási és írógép szakvizsgával rendelkező árva utóleány. Cím a kiadóban. 487

Érettségített fiatalember irodai állást keres azonnali belépésre szerény igényekkel. Cím a kiadóban. 492

Ügyes kifutófiú felvételt azonnali Borda fűszerüzlet, Szent János-u. 52. 490

Hűlőgéle

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

Kölcsonók kaphatók betáblázásra. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 489

Kávéházakban és vendéglátóhelyeken Magyar Lapok

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Fő- és felelősszervező: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám